

GLIFOZÁT: MÁR AZ IVÓVÍZBEN IS VIZSGÁLNI KELL

Számos növényvédő szer mellett januártól a hírhedt glifozátot is vizsgálni kell az ivóvízben – hangzott el egy szakmai konferencián. Mindez természetesen nem jelenti azt, hogy bárkinek veszélyben lenne az egészsége, de a víziközmű-szolgáltatóknak és a vizsgálólaboroknak várhatóan több dolguk lesz a jövőben.

SZERZŐ: SZUNYOGH GÁBOR | WESSLING HUNGARY KFT.

Asokéves hagyományoknak megfelelően a WESSLING Nonprofit Kft. által szervezett jártassági vizsgálati program, azaz a QualcoDuna részeként januárban is megrendezték a 2018. évet összegző zárókonferenciát. Az ismét telt házas, jó hangulatú szakmai eseményen hasznos tanácsok is elhangzottak többek között a laboratóriumi jártassággal kapcsolatban, és a közönség azt is megtudta: januártól már az ivóvízben is kötelező vizsgálni a glifozátot.

Bővült a vizsgálandó peszticidek listája

Az ivóvíz ellenőrzését a 21. században rendkívül modern technológiákkal, módszerekkel végzik, a határértékeket pe-

dig folyamatosan szigorítják, finomítják, és időről időre kiterjesztik a vizsgálandó vegyületek körét is.

Ahogy most is: január elsején lépett hatályba Az ivóvíz minőségi követelményeiről és az ellenőrzés rendjéről szóló, 201/2001. (X. 25.) Korm. rendelet mellékletéhez fűzött, az országos tisztifőorvos által kiadott, a vizsgálandó peszticidek listáját tartalmazó ajánlás.

Glifozát a környezetben című előadásában dr. Szigeti Tamás, a WESSLING Hungary Kft. üzletfejlesztési igazgatója részletesen bemutatta a közönségnek a „korosodó gyomirtót”. A hetvenes évek óta világszerte használt növényvédő szernél ugyan már korszerűbb anyagokat is kifejlesztett a vegyipar, ám a glifozát – különösen a genetikailag módosít-

tott növények esetében – a mai napig rendkívül elterjedt, és sajnos az emberre sem veszélytelen: többek között a központi idegrendszer genetikai elváltozásait, a koponyát formáló sejtek pusztulását, az ízületek porcainak deformálódását, illetve születési rendellenességeket okozhat.

Nem véletlen, hogy mostantól az ivóvízben is vizsgálni kell a hírhedt, számos vitát kiváltó és gyakorlatilag az egész földgolyót beborító, szinte minden gazdaságban jelen lévő növényvédő szert, azaz a glifozátot, valamint annak bomlástermékét, az AMPA-t.

Mindez rendkívül fontos információ a víziközmű-szolgáltatóknak, illetve azoknak a laboratóriumoknak, amelyek ivóvízvizsgálattal foglalkoznak.

Növényvédő szereket évtizedek óta mérnek az ivóvízben, és a mikrobiológiai, illetve a kémiai vizsgálatokhoz hasonlóan e molekulákra is szigorú határértékeket jelölnek ki.

Az agráriumban világszerte több ezer vegyületet használnak, egy adott országban pedig a jogalkotó dolga meghatározni, hogy melyek legyenek a vizsgálandó célkomponensek – a teljes spektrumot ugyanis gyakorlatilag lehetetlen ellenőrizni.

A tény, hogy mostantól a glifozát nevű gyomirtót is vizsgálni kell az ivóvízben, természetesen nem jelenti azt, hogy a hírhedt növényvédő szer valóban jelen is van benne. A laboratóriumi szakemberek arra is felhívják a figyelmet, hogy az alsó mérés határ a technika fejlődésével folyamatosan egyre lejjebb szorítható, egy vegyület vizsgálatakor tehát a legfontosabb mutató az egészségügyi határérték, amelynek kiszámításakor a megengedhető mennyiséget hatalmas biztonsági szorzóval látják el: ha például egy közösség határértéken lévő arzéntartalmú vizet iszik egy életen (azaz nyolcvan éven) át, a tagjai közül csak minden egymilliomodik embernél léphet fel valamilyen életveszélyes betegség. A szakemberek ezt nevezik mikrokockázatnak.

Egy másik érdekes példa ugyancsak a laboratórium becslései alapján: a kimutathatósági határon lévő – vagyis litegrenként 5 nanogramm hormontartalmú – gyógyszer tartalmazó vízből több ezer köbméternyit kell meginni ahhoz, hogy egytablettányi hormon bekerüljön a szervezetbe. Ez napi három liter „hormonos” víz fogyasztása esetén évente jelent egy köbméternyit, tehát ezer évig kellene élni ahhoz, hogy egytablettányi hormont megigyunk.

Ugyanez a helyzet a növényvédő szerekkel is: nagyon kis mennyiségben esetenként kimutathatók, ám ha az érték messze a határ alatt van, semmi ok az aggodalomra.

Felkészült laborok

Jó hír az is, hogy az akkreditált, jól felszerelt laboratóriumok

LABORATÓRIUMI JÁRTASSÁG

Szegény Zsigmond, a WESSLING Nonprofit Kft. QualcoDuna jártassági vizsgálati programjának vezetője elmondta: sikerült megfelelni a legfontosabb célkitűzéseknek, így 2018-ban is sikeresen és fenntartható módon végezték el a hagyományos laboratóriumi (kémiai és biológiai) jártassági vizsgálatok szervezését, tervezését és értékelését, emellett továbbfejlesztették a mintavételi eljárásokat, és megújították az akkreditálásukat is.

A több mint negyvenéves múltra visszatekintő program kémiai, biológiai és mintavételi jártassági vizsgálatokban való részvételre kínál lehetőséget környezeti mátrixok széles körében – elsősorban vizsgálólaboratóriumok és mintavevő szervezetek részére.

A környezeti, élelmiszer- és egészségbiztonsági vizsgálatokat végző független laboratórium, azaz a WESSLING Nonprofit Kft.-je szakértőinek vezetésével zajló QualcoDuna program 2018-ban 146 partnert, laboratóriumot szolgált ki akkreditált módon, az MSZ EN ISO/IEC 17043:2010 szabvány szerint.

ma már szinte mindent képesek mérni, a paraméterek sora legalábbis igen hosszú a zavarosságtól és a szín vizsgálatától kezdve a lúgosságon, a halogéneken, az anionokon és egyéb elemeken keresztül a nitritig, nitrárig, ammóniumig, a szulfidokig, a különböző illékony és nem illékony szerves vegyületekig vagy éppen a gyógyszermaradványokig.

Ami konkrétan a növényvédő szereket illeti, a laboratóriumokban, így például a Wesslingnél is olyan multimódszert alkalmaznak, amely képes megvizsgálni több mint 500 vegyületet egyidejűleg, köztük természetesen a 2018-tól és 2019-től kötelezően ellenőrizendő komponenseket is.

Ez mind a fogyasztók, mind pedig a víziközmű-szolgáltatók számára megnyugtató válasz lehet, hiszen az ehhez hasonló átfogó vizsgálatok során a laboratórium korszerű kromatográfiai berendezései akár már néhány molekulányi növényvédő szert, így a hírhedt glifozátot is nagy biztonsággal tudják kimutatni.